

Biznesa konsolidēšanās, līzinga finansējuma atgriešanās, “shēmošana” lietotu automobiļu tirgū, bezmērķīga nodokļu (ne)politika – galvenie notikumi Latvijas auto tirgū 2015. gadā

2015. gadā bija vairāki notikumi, kas iezīmēja gan tirgus nobriešanu, gan lielākas konkurences atgriešanos līzinga tirgū, gan arī ar vien spilgtāk izgaismoja haosu autoservisu un lietotu automobiļu tirdzniecības segmentos. Savukārt gads noslēdzās ar sen plānotām, cītīgi slēptām un slikti realizētām nodokļu izmaiņām auto nozarē.

Viens no zīmīgākajiem, lai arī ne ļoti skaļiem notikumiem Latvijas auto nozarē 2015. gadā noteikti bija Autobrava realizētais darījums. Tā rezultātā līdzšinējais Auto Halle auto business nonāca Itāļu zīmolu dīlera pārziņā. Līdz ar to Autobrava zīmolu portfeli tagad ir atrodami ne tikai Fiat, Jeep, Alfa Romeo, bet arī Hyundai, Suzuki, SsangYong un Isuzu. Šim darījumam ir vairākas ietekmes uz Latvijas auto nozari. Pirmkārt šis darījums izveidoja pārlicinoši vislielāko multizīmolu pārstāvi Latvijā. Daļa no pārstāvētajiem ražotājiem Latvijā ir nišas zīmoli. Apvienošanās zem viena jumta ir ļoti svarīgs faktors kvalitatīva pakalpojuma, kā arī konkurētspējīgas cenas nodrošināšanai. Otrkārt Latvijas jaunu auto tirgus ir vairākkārtīgi mazāks par esošo tirgotāju un pakalpojumu sniedzēju pieejamo jaudu. Savulaik ir ticis ievērojami pārinvestēts un tas ir tikai loģiski, ka notiek uzņēmumu apvienošanās tādējādi kļūstot atbilstošākiem faktiskajai tirgus situācijai. Tas arī liecina par zināmu tirgus nobriešanu. Treškārt, šis darījums iezīmēja izmaiņas investīciju valstīs. Vēsturiski Igaunijas investori ir uzskatījuši Latvijas auto tirgu par gana atraktīvu investīciju izvietojanas vietu. Šajā darījumā Igaunijas investori izšķīrās par biznesa pārdošanu Lietuvas investoriem un pašiem aiziet no Latvijas auto tirgus.

“SIA Autobrava arī 2015.gadā, atbilstoši ilgtermiņa stratēģijai, turpināja attīstīties un augt, pievienojot pārstāvēto zīmolu portfelim Hyundai, Isuzu, Suzuki un SsangYong automašīnas. Tāpēc mēs savu darbību pārcēlām uz jaunu adresi - Biķernieku ielu 145. Mūsu mērķis vienmēr ir bijis sniegt klientam ērtu un patīkamu pakalpojumu un iespēju vienuviet izmēģināt un iegādāties Fiat, Alfa Romeo, Jeep, Maserati, Hyundai, Isuzu, Suzuki un SsangYong automašīnas, vai citiem vārdiem sakot, sniegt ļoti plašu produktu klāstu. Autobrava veiksmes stāsta pamatā vienmēr ir bijusi saliedēta un uz klienta

vajadzībām orientēta komanda. Kopsummā mūsu pakalpojumu spektrā ietilpst viss no jaunu un lietotu automašīnu iegādes un līdz iegādātās automašīnas remontam un apkalpošanai, īpašu uzmanību pievēršot klientu vajadzībām un individuālajai attieksmei. Mēs saprotam mūsu klientu vajadzības un saviem klientiem piedāvājam ilgtermiņa attiecības ar mums!”, norāda Autobrava direktors Andris Sivickis. Autobrava pieder Lietuvas uzņēmumu grupai Modus Group.

Līzings finansējuma pieejamība ir kritiski svarīga kvalitatīva autoparka attīstībai vienai vai runājām par uzņēmumiem vai vēl jo vairāk par privātpersonu finansēšanu. Vēl lielāku nozīmīgu šim faktoram piešķir mūsu sabiedrības ļoti nelieli uzkrājumi, kas neļauj veikt automobiļa iegādi par saviem līdzekļiem. Automobiļu finansēšanā ievērtības cienīgs notikums pagājušajā gadā bija Swedbank Līzings atgriešanās jaunu automobiļu līzings tirgū. Pēc vairāku gadu klusēšanas tika sasniegti 19% tirgus, kas ir gandrīz 2 reizes vairāk kā iepriekšējos gados. Šī atgriešanās ievērojami vairoja konkurenci un ir viens no iemesliem būtiskam finansējuma pieaugumam privātpersonām. Tomēr nenoliedzams līderis visā “pēckrīzes” periodā ir Nordea Finance, kas saglabāja pārlicinošu līderpozīciju arī 2015. gadā ar 30% tirgus daļu. Viens no ievērojamiem līzings tirgus klientiem ir autonomu kompānijas, kas kopumā nodrošina 15-20% no visiem līzings darījumiem. Sabiedrībā un sevišķi valsts pārvaldē mēdz būt viedoklis, ka autonoma vai pilna servisa noma ir dārgs pakalpojums. Šādi apgalvojumi ir neprofesionāli un bieži vien izrauti no konteksta. Autonoma ir viena no lieliskajām iespējām fokusēties uz savu pamata biznesu, bet mobilitātes pakalpojumu pirkt no piegādātāja, kam tas, savukārt, ir pamata business un, kas šajā lietā ir neskaitāmas reizes profesionālāks par Jums. Pats galvenais šajā procesā ir pašam spēt nodefinēt savas nepieciešamības, lietošanas ieradumus un servisa līmeni par ko esat gatavs maksāt.

“Auto nomas uzņēmumu līzings darījumi 2015. gadā Latvijā sastādīja apmēram 15% no korporatīvajos darījumos iegādātām jaunajām automašīnām. Šādu darījumu ietekme Latvijas auto līzings nozarē ir būtiska, piemēram, 40 automašīnu lielas nomas flotes iegāde mēneša griezumā sastāda apmēram 6-8% no auto līzings darījumiem. Auto nomas nozarē aktīvi ir tie auto importētāji un dīleri, kuriem ir izstrādāti speciāli piedāvājumi auto nomas uzņēmumiem. Auto tirgotāji šos nomas darījumus izmanto arī savas markas atpazīstamības un popularitātes celšanai, gan vietējo iedzīvotāju, gan tūristu un ārvalstu uzņēmēju vidū. Gadījumos, kad pats ārzemēs nomāju automašīnu, tad parasti izvēlos marku un modeli ar kuru līdz šim neesmu braucis, tādejādi izmēģinot un salīdzinot dažādus auto. Ņemot vērā būtiskos auto nomu iepirkumu apjomus, kā blakus efekts jāmin nomas nonākšana otrreizējā tirgū līzings perioda beigās, kas var

radīt mazlietotu automašīnu piedāvājuma piesātinājumu uz pāris mēnešiem.”, komentē Nordea Finance valdes priekšsēdētājs Ivars Šmits.

Televīzijā šobrīd ir redzama reklāma par mobilā interneta bez ātruma un apjoma ierobežojuma Latvijā, akcentējot to, ka Latvija tagad un vismaz šajā ziņā ir daudz lielāka iespēju zeme par Ameriku. Patiešām apsveicami, aizraujoši un galvenais ļoti pozitīvi! Šai pat laikā ziņu portālos varam lasīt, ka Latvija ir nerezidentu naudas atmazgāšanas lielvalsts. Daži teiks, ka arī apsveicami, bet pilnīgi noteikti ne pozitīvi. Ja nolaižamies tuvāk pie zemes, tad lietotu automobiļu tirdzniecība noteikti ir viena no nākamajām iespējām, kas Latvijā paver (vismaz līdz šim) gandrīz neierobežotas iespējas raust (ne nopelnīt) naudu. Atslēga gan nav niansēta tirgus pārzināšana, menedžmenta ģēnijā, klientu apkalpošanas kultūrā vai spējā piegādāt kvalitatīvus automobiļus. Diemžēl... Atslēga ir spējā griezt PVN karuseļus, viltot iegādes dokumentus, sagrozīt odometra rādījumus un noklusēt automobiļa vēsturi, jo visa tā rezultātā prece kļūst lētāka. Rezultātā Latvijā ir lētākie automobiļi Eiropas Savienībā, ja nu vienīgi izņemot Lietuvu un dažas Balkānu valstis un tas viss ņemot vērā, ka paši automobiļus neražojam. Valsts katru gadu šajos darījumos zaudē vairākus desmitus miljonus eiro. Smieklīgi! Protams, visā šajā jūklī ir arī patiešām kvalitatīvi tirgotāji, bet diemžēl tādu ir ārkārtīgi maz. Pagājušais gads bija zīmīgs ar to, ka Auto Asociācijai beidzot izdevās pievērst CSDD un VID uzmanību tam kā lietas notiek patiesībā un gūt šo institūciju partnerību. Ir gūtas atziņas, sapratne un tagad viss ir atkarīgs tikai no vēlmes lietas sakārtot. Igaunija šo vingrinājumu izpildīja pirms mums un tas prasīja tikai divus gadus, lai tirgus attīrītos no krāpniekiem un valsts papildītu budžetu, kas Latvijā katru gadu ir valdības krišanas drauds.

Pagājušais, visnotaļ veiksmīgais gads auto nozarei noslēdzās ar sen plānotām, cītīgi slēptām un slikti realizētām nodokļu izmaiņām. PVN priekšnodokļa daļas samazināšana no 80% un 50% pasažieru automobiļiem, ekspluatācijas nodokļa paaugstināšana vieglajam komerctransportam, uzņēmumu vieglo automobiļu nodokļa paaugstināšana ir tās izmaiņas, kas mūs pārsteidza pašā gada nogalē. AA turpina uzsvērt, ka nodokļi nedrīkst būt tikai naudas iekasēšanas instruments valsts budžeta lāpīšanai. Vispirms nodokļu politikai ir jābūt instrumentam, kas ir orientēts uz konkrētu vidēja un ilgtermiņa mērķu sasniegšanu. Valstij ir jādefinē autoparka politika, jānosaka sasniedzamie mērķi un tam jāpakārto nodokļu u.c. instrumenti. Virzot kādus likuma grozījumus ir labi apelēt pie citu valstu prakses, tiesa tikai tad kad šī prakse palīdz risināt Latvijas autoparkam specifiskas problēmas. Citiem vārdiem sakot – katrai slimībai ir nepieciešamas savas zāles un vienas nekad nederēs visām! Visu auto nodokļu piesaiste

CO2 izmešiem, progresīvā amortizācija, progresīvs UVTN, nodokļu atbrīvojumi un iedzīvotāju ienākuma nodokļa kompensācija, iegādājoties videi draudzīgu automobili, ir nodokļu instrumenti, kas tiek izmantoti Eiropas valstīs. Tie ir daudz augstāk attīstīti instrumenti, kas katrs ir orientēts uz sava konkrēta mērķa sasniegšanu. Ja jau ir no kā pasmelties pieredzi, tad kāpēc Latvija izmanto tikai pašu primitīvāko, kam vienīgais mērķis ir valsts budžeta uzpildīšana?

Sagatavoja:
Ingus Rūtiņš
Viceprezidents
Auto Asociācija
Telefons: 67 529 979
e-pasts: ingus.rutins@autoasociacija.lv
www.autoasociacija.lv